

Povjerenstvo za zakonodavstvo, kolektivne pregovore i zaštitu prava

Na temelju članka 37. Poslovnika, a u vezi članka 28. Poslovnika o radu Gospodarsko-socijalnog vijeća i njegovih radnih tijela, Povjerenstvo za zakonodavstvo, kolektivne pregovore i zaštitu prava na 67. sjednici održanoj 5. listopada 2017. godine raspravljalo je o Nacrtu prijedloga zakona o upravljanju državnom imovinom.

Na osnovi rasprave i izjašnjavanja pojedinih članova Povjerenstva usvojeno je sljedeće

MIŠLJENJE

1. Povjerenstvo za zakonodavstvo, kolektivne pregovore i zaštitu prava podržava donošenje Nacrtu prijedloga zakona o upravljanju državnom imovinom.
2. Povjerenstvo za zakonodavstvo, kolektivne pregovore i zaštitu prava traži da se Konačni prijedloga zakona o upravljanju državnom imovinom, prije upućivanja u proceduru Vlade RH za drugo čitanje u Saboru, raspravi na sjednici Povjerenstva.
3. Ovom mišljenju prilaže se izdvojeno mišljenje Hrvatske udruge poslodavaca, Saveza samostalnih sindikata Hrvatske, Nezavisnih hrvatskih sindikata i Matice hrvatskih sindikata.

IZDVOJENO MIŠLJENJE HRVATSKE UDRUGE POSLODAVACA

Članak 3.

Prijedlog – u članku 3. stavku 1. iza točke 5. brisati točku i dodati novu točku 6. koja glasi:

„ - ostalo zemljište koje se planira koristiti ili se koristi u svrhu istraživanja i/ili eksplotacije mineralnih sirovina.“

Obrazloženje

Ovim Nacrtom Zakona, nadležnost nad upravljanjem i raspolažanjem državnom imovinom daje se Ministarstvu državne imovine te se odredbom članka 3. stavkom 1. definira kojom vrstom državne imovine upravlja izravno Ministarstvo državne imovine.

Ministarstvo državne imovine sada ugovara pravo služnosti na državnom zemljištu radi istraživanja i eksplotacije mineralnih sirovina. Međutim, zemljište na kojem se vrši istraživanje i eksplotacija mineralnih sirovina nije obuhvaćeno odredbom članka 3. stavka 1. Nacrtu prijedloga Zakona, što znači da se za to zemljište, predviđa upravljanje drugih tijela RH.

Paralelno s pripremom ovog Nacrtu Zakona, u saborskoj zakonodavnoj proceduri je i Zakon o poljoprivrednom zemljištu kao i Uredba o načinu i uvjetima osnivanja prava građenja i prava služnosti na poljoprivrednom zemljištu u vlasništvu RH, koja se temelji na Zakonu o poljoprivrednom zemljištu.

Zakonom o poljoprivrednom zemljištu i Uredbom o načinu i uvjetima osnivanja prava građenja i prava služnosti na poljoprivrednom zemljištu u vlasništvu RH, kao posebnim propisima iz članka 3. stavka 2. Nacrtu Zakona, raspolažanje poljoprivrednim zemljištem (zasnivanje prava

služnosti na poljoprivrednom zemljištu u svrhu istraživanja i eksploatacije mineralnih sirovina) prenosi se u nadležnost Agencije za poljoprivredno zemljište.

Ne postoje podzakonski propisi koji bi toj Agenciji omogućavali provođenje postupka ugoveranja prava služnosti za potrebe istraživanja i eksploatacije mineralnih sirovina, a Agencija nema ni potrebnih specifičnih znanja i iskustva kao niti resurse za provođenje postupaka potrebnih za rješavanje imovinskopravnih odnosa u istraživanju i eksploataciji mineralnih sirovina.

Ako provođenje postupka ugoveranja služnosti na državnom zemljištu u svrhu istraživanja i eksploatacije mineralnih sirovina prijeđe u nadležnost Agencije za poljoprivredno zemljište ili kojeg drugog državnog tijela koje do sad nije provodilo taj postupak, sektoru rudarstva bit će onemogućeno ugoverati korištenje državnog zemljišta. To će dovesti do zastoja i ozbiljnih prepreka u obavljanju rudarskih aktivnosti te njihova redovitog poslovanja na duže vrijeme, jer Agencija nije sposobna provesti postupak ugoveranja služnosti, što znači da rudarske tvrtke neće moći obnoviti postojeće niti ugovoriti nove rudarske koncesije (nafta, plin, cementna industrija, opekarska industrija, kamen, šljunak itd.). Takav prekid provođenja postupaka ugoveranja služnosti na državnom zemljištu u svrhu istraživanja i eksploatacije mineralnih sirovina uzrokovao bi veliku štetu za rudarski sektor i državni proračun koju ne bi bilo moguće ispraviti niti nadoknaditi.

Stoga, predlažemo dopunu članka 3. stavka 1. Nacrtu Zakona, kako bi se izbjegle navedene poteškoće te se nadamo da ćete razmotriti našu primjedbu.

Članak 20.

Predlažemo da se stavak 5. briše, a da se stavak 2. izmijeni i dopuni na način da glasi:

„(2) Upravno vijeće Centra ima devet članova i čine ga:

- ministar nadležan za državnu imovinu, predsjednik Upravnog vijeća
- ministar nadležan za financije
- ministar nadležan za gospodarstvo
- ministar nadležan za turizam
- ministar nadležan za more, promet i infrastrukturu
- ministar nadležan za poljoprivredu,
- ministar nadležan za energetiku,
- predstavnik reprezentativnih udruga sindikata više razine, bez prava glasa, i
- predstavnik reprezentativnih udruga poslodavaca više razine, bez prava glasa.

Predlažemo da novi stavak 5. glasi:

„Predstavnika reprezentativnih udruga sindikata više razine i predstavnika reprezentativnih udruga poslodavaca više razine imenuju reprezentativne udruge sindikata više razine i reprezentativne udruge poslodavaca više razine“.

Obrazloženje:

Na ovaj način biti će osigurano njihovo sudjelovanje u radu svake sjednice Upravnog vijeća, a samim time i pojačana transparentnost rada Upravnog vijeća.

Također, u stavku 5. članka 20. Nacrtu prijedloga Zakona, potrebno je dopuniti odredbu na način da stoji, kako predstavnika sindikata koji sudjeluje u radu Upravnog vijeća Centra imenuju reprezentativne udruge sindikata više razine, a predstavnika poslodavaca koji sudjeluje u radu Upravnog vijeća Centra imenuju reprezentativne udruge poslodavaca više razine. Na ovaj način postići će se sudjelovanje reprezentativnih predstavnika temeljem Zakona o reprezentativnosti udruga poslodavaca i sindikata („Narodne novine“ br. 93/14, 26/15).

IZDVOJENO MIŠLJENJE SAVEZA SAMOSTALNIH SINDIKATA HRVATSKE

Članak 20.

Predlažemo da se stavak 2. izmjeni i dopuni i to na način:

- da se stavak 2. izmjeni i sada glasi: „Upravno vijeće Centra ima **devet** članova i čine ga :“;

te da se stavak 2. dopuni sa novim podstavkom 8. i 9. koji glase:

- *Predstnik reprezentativnih udruga sindikata više razine, bez prava glasa*
- *Predstnik reprezentativnih udruga poslodavaca više razine, bez prava glasa.*

Predlažemo da se stavak 5. izmijeni i da sada glasi:

„*Predstavnika reprezentativnih udruga sindikata više razine i predstavnika reprezentativnih udruga poslodavaca više razine imenuju reprezentativne udruge sindikata više razine i reprezentativne udruge poslodavaca više razine*“.

Obrazloženje:

Na ovaj način biti će osigurano sudjelovanje predstavnika radnika i poslodavaca u radu Upravnog vijeća Centra za restrukturiranje i prodaju, a samim time pojačana i transparentnost rada Upravnog vijeća, te se osigurava sudjelovanje reprezentativnih predstavnika temeljem Zakona o reprezentativnosti udruga poslodavaca i sindikata („Narodne novine“ br. 93/14, 26/15).

Članak 41.

Predlažemo dopunu sa novim stavkom 3. koji glasi:

„*Iznimno od stavka 1. i 2. ovog članka, do konačnog uređenja vlasničkih odnosa, sindikati odnosno udruge sindikata više razine koji su u posjedu stanova u vlasništvu RH, mogu iste koristiti za potrebe stanovanja svojih dužnosnika.*“

Obrazloženje:

Zbog postojanja zajedničkog ulaganja pravnog prednika SSSH i izvršnih vlasti Republike Hrvatske prije 1990. godine, opravdano je zadržavanje prava korištenja stanova u vlasništvu RH, sve do konačnog uređenja vlasničkih odnosa u pogledu sindikalne imovine, a kako je i predviđeno stavkom 3. članka 62. Nacrtu Prijedloga ovog Zakona.

Napomena: Sukladno popisu sindikalnih nekretnina dobivenih od strane Državnog ureda za upravljanje državnom imovinom (DUUDI) ovaj prijedlog se odnosi na tri stana na adresi Zagreb, Palmovićeva 24 i šest stanova na adresi Zagreb, Ilica 81.

Članak 62.

Predlažemo da se u stavku 3. iza riječi „potrebe“ stavi točka, a da se brišu riječi „ne prelazeći površinu korištenja navedenih nekretnina sukladno maksimalnim kriterijima za površinu prostora po zaposleniku“, odnosno predlažemo da stavak 3. glasi:

„*Do konačnog uređenja vlasničkih odnosa, sindikati koji su posjednici nekretnina u vlasništvu RH ovlašteni su te nekretnine koristiti bez naknade za svoje potrebe.*“

Obrazloženje:

Sindikati odnosno udruge sindikata više razine nalaze se u mirnom posjedu nekretnina od 1990. Iz odredbi članka 38 stavak 5. i 6. Zakona o udrugama („Narodne novine“ br. 70/97) je vidljivo da i u trenutku donošenja tog Zakona **nije postojala namjera** da sindikalna imovina postane trajno vlasništvo Republike Hrvatske, a upravo ovim prijedlogom Zakona se to i potvrđuje kroz navod „do konačno uređenja vlasničkih odnosa“ što dalje znači da se sindikalna imovina mora u vlasničkom smislu vratiti sindikatima odnosno dotadašnjem titularu i izvršiti njena podjela.

Niti u jednoj postkomunističkoj državi (Baltičke države, Višegradska skupina, Slovenija, Bugarska, Rumunjska, bivši DDR) sindikalna imovina NIJE nacionalizirana, veća je raspodijeljena među reprezentativnim sindikalnim središnjicama po određenom kriteriju, a namjera donošenja takvih kriterija je naznačena i u Zakonu o udrugama iz 1997. godine.

Pravo korištenja nekretnina bez naknade uz kriterij kvadrature po broju zaposlenih implicira zadržavanje vlasničkog prava RH i prava raspolaganja sa dijelom imovine koji je veći od izračuna površine po tom kriteriju, što je suprotno gore navedenom, a i predstavlja **europeksi preseban**.

IZDVOJENO MIŠLJENJE NEZAVISNIH HRVATSKIH SINDIKATA I MATICE HRVATSKIH SINDIKATA

Članak 3.

Predlažemo nadopuniti članak 3. na način da se posebno istakne *državna imovina u odnosu na koju sindikati zahtijevaju prijenos prava vlasništva..* Naime, problem podržavljene i nevraćene sindikalne imovine na koju se država upisala kao vlasnik još uvijek nije riješen i vrlo je važno ovim propisom jasno i nedvosmisленo utvrditi kako se u državnu imovinu trenutno ubraja i takva, za sad još nerazriješena, a zapravo sindikalna imovina koju treba vratiti sindikatima.

Članak 7.

Predlažemo zadržavanje pojma *pravne osobe od strateškog interesa za RH ili alternativno, dodavanje novog stavka u članku 7.* koji bi definirao pravne osobe od posebnog interesa na isti način kao pravne osobe od strateškog interesa za RH.

U svakom slučaju, radi jasnoće i transparentnosti, predlažemo definiciju pravnih osoba od strateškog interesa za RH (ako se uvaži primjedba) i pravnih osoba od posebnog interesa za RH. Mišljenja smo kako je takvom određenju mjesto u Zakonu, a ne u Odluci Vlade RH.

Razlika između trgovačkih društava i pravnih osoba sa strateškim i posebnim interesom ipak postoji.

Sukladno Odluci o utvrđivanje popisa trgovačkih društava i drugih pravnih osoba od strateškog i posebnog interesa za Republiku Hrvatsku (NN 120/13, 74/2015, 44/16) trgovačka društva i druge pravne osobe od strateškog interesa za Republiku Hrvatsku su ona u kojima Republika Hrvatska kao dioničar ili udjeličar, osim gospodarskih, ostvaruje i strateške ciljeve: zakonsko i učinkovito ostvarivanje prenesenih javnih ovlasti, sigurnost, osiguranje zdravlja, važne infrastrukture, neometanu opskrbu stanovništva i poslovnih subjekata te osiguranje gospodarskih službi u interesu građana i države, a koja prihode ostvaruju na temelju dodijeljenih javnih ovlasti u kojima država sudjeluje u određivanju cijene proizvoda i usluga.

Trgovačka društva i druge pravne osobe od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku su ona u kojima Republika Hrvatska ima većinski udio, a koja nisu infrastrukturna, energetska i sl.,

trebaju restrukturiranje, dokapitalizaciju ili privatizaciju u cijelosti ili u dijelu, a koja dosežu visoku dodanu vrijednost i dobit.

Dakle, ipak se daje dodatna vrijednost pravnim osobama od strateškog interesa i takva društva u vlasništvu RH jamče izvršavanje određenih poslova u korist stanovništva, poslovnih subjekata i države same. Gubitkom statusa strateškog značenja, može biti otvoren put raznoraznim manipulacijama i u konačnici i olakšanoj privatizaciji takvih društava.

Članak 20.

U vezi sastava Upravnog vijeća predlažemo da se predstavnici socijalnih partnera uključe u sastav Upravnog vijeća kao članovi s pravom glasa, na način da se stavak 2. nadopuni novim alinejama:

- Predstavnik reprezentativnih udruga sindikata više razine
- Predstavnik reprezentativnih udruga poslodavaca više razine
- Predstavnik radnika Centra

Sudjelovanje predstavnika sindikata i poslodavaca u radu Upravnog vijeća Centra vidimo kao nužan korektiv kojim se osigurava donošenje transparentnih odluka za dugoročno očuvanje narodne imovine, kao i odgovorno upravljanje istom. Razne vlade počesto se „mačehinski“ ponašaju prema imovini RH, koja je stvarana dugi niz godina, radom i zalaganjem radnika, a posljednjih smo desetljeća svjedoci klime u kojoj se vlasništvo i upravljanje tom imovinom gleda isključivo kao teret, zbog čega se kao spasonosno rješenje predlaže njezina prodaja. No, ta je imovina dio bogatstva zemlje, naroda i ako se s njom ne upravlja odgovorno, gubi na vrijednosti i propada, a njena olaka prodaja trajno osiromašuje zemlju.

U odnosu na trgovačka društva valja podsjetiti kako u njima radi veliki dio radnika, čiji radno pravni položaj u budućnosti značajno ovisi o odlukama donesenim na Upravnom vijeću Centra. Nije nevažno, kada se donose odluke o restrukturiranju ili prodaji nekog trgovačkog društva, kojima ono mijenja vlasnika ili vlasničku strukturu, znati na vrijeme da se takve odluke pripremaju i time spremno reagirati u cilju očuvanja što većeg broja radnih mjesto. Stoga, sudjelovanje socijalnih partnera u UV Centra vidimo i kao svojevrsni sustav ranog upozoravanja. Briga o položaju i pravima radnika prečesto postaje ničija i nerijetko smo bili svjedoci loših ishoda za radnike kada su se donosile odluke o restrukturiranju ili prodaji državne imovine. Donošenje ovako važnih odluka traži partnerstvo vlasnika i radnika, jer bilo kakva jednostranost u donošenju odluka pobuđuje sumnju u transparentnost i dobromanjernost.

Također, sastav Upravnog vijeća predlažemo proširiti predstavnikom radnika Centra. Naime, kako to iz odredbe članka 164. Zakona o radu proizlazi, jedan član organa trgovačkog društva, zadruge ili ustanove koji nadzire vođenje poslova, mora biti predstavnik radnika kojeg imenuje i opoziva radničko vijeće, odnosno radnici na izborima, ako radničko vijeće nije utemeljeno. S obzirom da Upravno vijeće obavlja nadzor nad poslovanjem Centra, u isto se mora birati predstavnik radnika. Iako centri nisu naznačeni u spomenutoj zakonskoj odredbi, to nikako ne znači da zbog toga ta odredba na Centar nije primjenjiva.

Članak 24. u vezi s člancima 32. stavak 2. i 45. stavak 2.

Držimo neprihvatljivim da se u trećem krugu prodaje cijena snižava za 50% od utvrđene procijenjene vrijednosti. Uvažavajući činjenicu da postoji imovina koju država treba prodati, predlažemo da se odmah nakon drugog kruga, odnosno ako se imovina ne proda uz umanjenje cijene od 30%, izvrši nova procjena tržišne vrijednosti od strane druge ovlaštene osobe, nakon čega bi se ponovili prodajni postupci u kojima bi se u mogućem trećem krugu mogao primijeniti popust od 50 %. Odredba napisana u prijedlogu mogla bi u nekim

slučajevima i situacijama biti „smjerokaz“ nekome da se „strpi“ do trećeg kruga i prođe povoljnije.

Kako su u člancima 32. stavak 2. i 44. stavak 2. predviđeni isti postupci za prodaju nekretnina i pokretnina u državnom vlasništvu, predlažemo i te članke izmijeniti na gore opisani način.

Članak 62. stavak 3.

Predlažemo da se u članku 62. stavku 3. iza riječi *potrebe* stavi točka i brišu riječi „ne prelazeći površinu korištenja navedenih nekretnina sukladno maksimalnim kriterijima za površinu prostora po zaposleniku.“

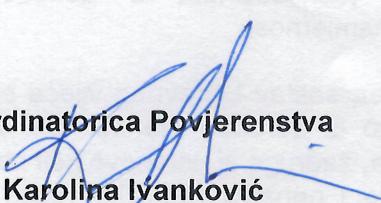
Dakle, predlažemo da stavak 3. u članku 62. glasi: „(3) Do konačnog uređenja vlasničkih odnosa, sindikati koji su posjednici nekretnina u vlasništvu Republike hrvatske ovlašteni su te nekretnine koristiti bez naknade za svoje potrebe.“

Budući da i sama formulacija predloženog članka 62. stavka 3. pretpostavlja da situacija i odnosi između Vlade RH i sindikata po pitanju korištenja opisanih nekretnina nisu riješeni te da će se ti odnosi konačno uređiti u nekom trenutku, držimo da do takvog konačnog uređenja odnosa situacija ostane nepromijenjena, te da se u pogledu prava korištenja predmetnih nekretnina ovim Zakonom u ovom trenutku ne propisuju nikakvi dodatni kriteriji i uvjeti koji bi takvo korištenje ograničavali ili umanjivali.

Općenito

U odredbi članka 4. važećeg Zakona o upravljanju i raspolažanju imovinom u vlasništvu RH navedeni su svi pojavnici oblici državne imovine, između ostalih i *državna imovina u odnosu na koju sindikati zahtijevaju prijenos prava vlasništva*. Prijedlog novog Zakona, međutim, ne sadržava takvu odredbu kojom bi bili uređeni pojavnici oblici državne imovine, no nisu nam poznati razlozi zbog čega je to tako. U državnu se imovinu ubraja i podržavljena, a nevraćena sindikalna imovina. Na nju se država upisala kao vlasnik i sindikati još čekaju njen povrat. Riječ je o imovini koja je nedvojbeno bila i jest sindikalna, na što upućuju i valjane isprave i podatci iz razdoblja kad je stvarana i stjecana. Kako je jasno da država ne može trajno zadržati sindikalnu imovinu na koju se upisala i kako će je morati vratiti sindikatima, važno je Zakonom o upravljanju državnom imovinom nedvojbeno utvrditi kako se trenutno u tu imovinu ubraja i nevraćena sindikalna imovina koju će država vratiti sindikatima.

Koordinatorica Povjerenstva

Karolina Ivanković